

ZABALIK

RUFINA OLASAGASTI
http://goiena.net/iritzia/

Euskalduna izateaz jabetu

Lanean urte batzuk egin ondoren unibertsitate ikasketak egitera Belgikara joateko aukera izan nuen. Euskaldun mordoxka elkartu ginen han eta Unibertsitateko ikasketak egiteaz gain Euskal Herria eta euskara hobeto ezagutu nahi genituen. Han aurkitutako adituen artean Txillardeggi zegoen, bera izan zen Euskal Herriko historia eta euskara sistematikoki irakatsi ziguna geure harridura piztuz eta kuriositatea asebetez.

Euskalduna izan bai, baina ordura arte eskolan irakatsitako Espainia eta Europako historia ziren nik ikasiak. Belgikan ikasi nuen Euskal Herriko historia, eta hainbat mendez euskaldunok bildu gintuen Nafarroako erreinuarena. Inguruko erreinuen erasoan ondorioz bere eremua mendebaldetik murrizten nola joan zen (oraingo EAE, Errioxa...). Albako Dukearen agindupean Aragoiko Fernandok (Kataloia deituak) bidalitako armada independentea zen Nafarroa Garaiko erreinua inbaditu eta nola menderatu zuen 1512an, Gaztelako erreinuari lotuz. Nafarroako erregea protestantea zenaren aitzakian nola Aita Santuak konkista hori bedekatu zuen, bidezkoa zeritzalako errege katoliko horrek Nafarroako lurak eta jendeak menperatzea gerra bidez. Konkista justifikatzeko nola egin zituzten agiri faltsuak. Nafarroa berreskuratzeko beste saioek nola helburua ez zuten lortu eta zer gertatu zen 1521eko Amaiurko gazteluaren setio eta borrokaldi odoltsuetan.

Hauek eta historiako beste hainbat pasarte ezagutzean nireganatu nuen euskalduna nintzela, beste batzuk espainolak edo frantsesak ziren bezalaxe. Euskal Herriaren historia ezagutzeak neure burua kokatzeko testuingurua eman zidan, bigarren mailako espainola ez nintzela konturatuz eta euskaldun izatearen harrotasunaz jabetuz. Geure historia eta hizkuntza ezagutzen ez dituenak ez daki zer galtzen duen!

Nire esker ona dimentsio berri hau zabaldu zidatenei, taldeko antolatzaileei eta joan berria zaigun Txillardeggi irakasleari.

"Nire esker ona dimentsio berri hau zabaldu zidatenei..."

USTEAK USTE

ARANTZAZU EZKIBEL | aezkibel@goiena.com

Ostutako haurren harira

Azken egunotan, ostutako haurren harira agertu dian barrixak benetan gogorrak izan dia. Sasoi baten, emakumiek, eta familixek orokorrian, euren bizitzaren gainean ze kontrol gutxi eukain agerixan geratu da. Mediki batzuk, edo beste "haundikin" batzuk hartzen zittuzten erabakixak. Eta nortzuk zian ba eurak ume horreik euren familixetan gaizki egongo ziala uste, eta beste familixa batzuei emuteko? Donostian eta Itsasondon hutsik bilatutako hobixek delitua egon dala erakutsi daue; hortaz, horren arduradunak epaittu biharko dittuzte. Izan be, Donostiako kasuko familiarteko batek esan dauen moduan, hori egin daueinak kalia dabit, lasai.

MARRAZKIZ

ALEX UGALDE | http://goiena.net/iritzia/

HANDIK ETA HEMENDIK

Gorputz eta anima

Juan Martin Elexpuru
argia.com/albistea/gorputz-eta-anima

Gutariko askorentzat Txillardeggi benetako zuzendari espirituala izan zen gure gazte denboran, *Branka*, *Huntaz eta Hartaz*, *Leturia* edo *Elsa Schellen* irentsi egin baikenituen irakurri baino gehiago.

1978tik aurrera, sarri gonbidatu genuen Bergarako UNEDera. Soziolinguistika, Fonetika edo Azentua bezalako gaiak jorrazten zituen sasoi hartan. Beste gai guztiak bezala, sakon, gorputz eta anima.

Teoria eta praktika uztartu zalea zen, eta Euskal Herrian Euskaraz taldearen sorreran ikusi genuen laster. Ordurako euskal letretako izen nagusietariko izan arren, militante xume baten gisa ezagutu genuen herriz herri egiten ziren bilera eta ekintzetan.

Gerora, Aralar sortu eta alderdian sartzera gonbidatu genuenean, berehala eman zuen pausoa, nahiz eta militantzia berria batere eroso ez gertatu bere

eguneroko bizitzan. Garbi zuen borroka armatuak mesede baino kalte gehiago egiten zuela dagoeneko, eta zerbait egin behar zela. Kide bat gehiago zen bileretan, eta zerrendetarako izena emateko ere ez zuen eragozpenik izaten. Maite zuen politika; sarri geratzen ginen pil-pilean zeuden gaiez mintzatzera. 2007an utzi zuen alderdia. Ez zitzaion batere gustatu hauteskundeetan Ezker Batuarekin elkartu izana.

Garai bateko eztabaiden zauriak haragi bizian zituen oraindik, eta "felipeak beti felipe" izaten jarraituko zuten.

Makal ibili da azkenaldian. Zer zeukan galdetuta, *zahartrosis* erantzun ohi zuen umorez.

Kartoizko txartel txukunetan idazten zituen gutunak. Nik jasotako azkenek 2009ko abenduaren bukaerako data dute. Oso interesatuta zegoen Iruña-Veleiako auziaz.

Nire liburua eta beste hiru euskal filologoren txostenak irakurrita zeuzkan, eta zera idazten zidan, beste gauza askoren artean: "Hori guztia ikusita, zalantzarik ez diat: 'grafito' horiek benetakoak dituk. Eta hor somatzen den euskara euskalki arkaiko bat duk".

Goitik beherainoko intelektuala izan da Txillardeggi.

Integrala, jakintza-arlo ugari jorraztu dituen, politikan eta beste ezertan bustitzeko beldurrik izan ez duena. Kontzientziak agintzen ziona egiten zuena. Beroa. Heterodoxoa, baina ez nabarmenguraz. Apala, goxoa, entzuten zekiena, lagun ona. Maitagarria.

Nik uste Euskaltzaindiko atea itxi zioten euskaltzainek ez zutela benetako Jose Luis ezagutzen.

Ardi larruz jantzitako otsoa

Juanma Sarasola
berria.info/blogak/juanma/

Urrezko Ardi Larrua izeneko domina eman dio Espainiako erregeak Nicolas Sarkozyri. Hitz jokoa erraz ahalbidetzen du: ardi larruz jantzitako otsoa. Euskal Herria, Espainia, eta Frantzia sartuta dauden gatazka politikoan bere erantzukizunari muzin egiten dion Parisko agintariari halako ohoreak nork emango ba, haren kasa jokatzen duen erakundea ez bada?

goiena
KOMUNIKAZIO TALDEA

Argitaratzailea Goiena Komunikazio Taldea Kooperatiboa Elkarte
E05 Basabe Poligonoa,
20550 ARETXABALETA
Lehendakaria Estepan Plazaola
Zuzendari nagusia Inazio Arregi

Maketazioa Iñaki Iturbe, Imanol Soriano, Kepa Martelo.
Publizitatea Mireia Larrañaga, Amaia Mundifiano, Ziertra Martin, Itsaso Berezibar, Imanol Elortza.
Testuen zuzenketa Sergio Azkarate
Harpidetza eta banaketa Maria Leturia
Administrazioa Agurtzane Gaintzarain, Ane Berezibar, Iratxe Bengoa.

EGOITZA NAGUSIA - GOIENA PAPER A
ARRASATE 20500:
Otalora Lizentziaduna 31 | 132 posta-kutxa
Tel.: 943 25 05 05 | Faxa: 943 25 05 00
arrasate@goiena.com

ORDEZKARITZA
ARETXABALETA 20550: Durana 11
Tel.: 943 79 86 21 | Faxa: 943 77 18 54
aretxabaleta@goiena.com

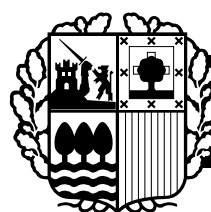
Publizitatea Aretxabaleta 20550
E05 Basabe Poligonoa | Tel.: 943 25 05 05
Faxa: 943 25 05 09 | publi@goiena.com
Harpidetza Aretxabaleta 20550
E05 Basabe Poligonoa | Tel.: 943 08 10 50
harpidetza@goiena.com
Lege Gordailua: NA-3329/2000
ISSN: 2174-369X
Tirada: 20.100 ale.
Difusioa: 19.951 ale.

OJD erakundeak ikuskatutako astekaria.

GOIENAK ez du bere gain hartzen IRITZIA eta GUTUNAK orrialdeetan, edo bestelako orrialdeetako kolaboratzaileek, adierazitako initzen erantzukizunik.

Eusko Jaurilaritzako Kultura Sailak diruz lagundutako aldizkaria

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA SAILA
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza